

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 2Co/212/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7817209172
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 08. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľuboš Kunay
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2019:7817209172.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ľuboša Kunaya a sudkýň JUDr. Anny Slovinskej a JUDr. Aleny Mikovej, v spore žalobcu Prima banka Slovensko, a.s., Žilina, Hodžova 11, IČO: 31 575 951, proti žalovanému Y. V., nar. XX.X.XXXX, bytom U., I. XXXX/XX, o zaplatenie 13.172,77 € s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku 11Csp/168/2017-307 z 3.5.2019 Okresného súdu Rožňava

rozhodol:

M e n í rozsudok v napadnutej časti v splatnosti priznanej sumy tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 13.172,77 €, úrok vo výške 320,76 €, úroky z omeškania vo výške 8,71 €, úrok vo výške 7,90 % ročne zo sumy 13.183,22 € od 18.08.2017 do 25.08.2017, úrok 7,90 % ročne zo sumy 13.172,77 € od 26.08.2017 do zaplatenia, úrok z omeškania vo výške 5,0% ročne zo sumy 13.183,22 € od 18.08.2017 do 25.08.2017, úrok z omeškania vo výške 5,0 % ročne zo sumy 13.172,77 € od 26.08.2017 do zaplatenia a úrok z omeškania vo výške 5,0% ročne zo sumy 320,76 € od 18.08.2017 do zaplatenia, do 15 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.

P r i z n á v a žalobcovi proti neúspešnému žalovanému nárok na náhradu trov prvoinštančného aj odvolacieho konania v plnom rozsahu s tým, že o výške tejto náhrady bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Rožňava rozsudkom 11Csp/168/2017-209 z 29.3.2018 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 13.172,77 €, so špecifikovaným úrokom a úrokmi z omeškania, ako aj trovy konania vo výške 100 %, a to všetko v mesačných splátkach po 150 € mesačne splatných od mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom rozsudok nadobudne právoplatnosť, vždy do konca toho-ktorého mesiaca až do úplného zaplatenia, pod hrozbou straty výhody splátok nezaplatením ktorejkoľvek splátky. Dospel k záveru, že žalovaný si neplnil povinnosti vyplývajúce mu zo zmluvy o úvere riadne a včas, v dôsledku čoho žalobcovi vzniklo právo na zaplatenie istiny vo výške 13.172,77 € s prísl.. Poukázal na obsah výpovede žalovaného a dospel k záveru, že jeho rodinné, majetkové a sociálne pomery neumožňujú uhradiť dlžnú sumu jednorazovo v kratšej lehote, a preto mu umožnil túto splatiť v mesačných splátkach po 150 €.

2. Rozsudok v rozsahu povolenia splátok po 150 € napadol včas podaným odvolaním žalobca, navrhol ho zmeniť a zaviazat' žalovaného uhradiť dlžnú sumu do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Bol toho názoru, že priznaním splátok po 150 € mesačne, bol žalovaný za porušenie zmluvy „odmenený“ oproti pôvodne dohodnutej výške splátky úveru a takéto rozhodnutie súdu by bolo motiváciou pre klientov banky, aby svoje zmluvné povinnosti porušovali a tak v konečnom dôsledku sa domohli nižšej splátky. Citoval vybrané časti rozhodnutí Krajských súdov v Trnave, v Žiline, v Banskej Bystrici, v Košiciach, v Nitre a v Prešove a zdôraznil, že procesná úprava § 232 ods. 2 až 4 CSP ako hlavné pravidlo určuje, že v prípade povinnosti uloženej súdom, je túto povinný subjekt zaviazaný splniť do 3 dní od právoplatnosti rozsudku

a iba výnimočne v odôvodnených prípadoch môže súd určiť lehotu na plnenie dlhšiu. Táto exkluzivita povinného na dlhšie plnenie však musí byť podložená zistením všetkých potrebných skutočností, ktoré musia byť aj presvedčivo zdôvodnené.

3. Krajský súd v Košiciach, rozhodujúci o odvolaní žalobcu uznesením sp. zn. 2Co/197/2018-267 z 20.12.2018 zrušil rozsudok prvoinštančného súdu z 29.3.2018 v napadnutom výroku o lehote na plnenie peňažnej povinnosti a v súvisiacom výroku o trovách konania a v rozsahu zrušenia vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Vytkol rozhodnutiu prvoinštančného súdu, že vo vzťahu k určaniu splatnosti peňažného plnenia odôvodnenie obsahovalo minimálny rozsah a tento jeho nedostatok bolo možné bezpochyby považovať za celkom ojedinelú situáciu (extrém) pri odôvodňovaní rozhodnutia, čo založilo jeho nesprávnosť a znamenalo aj odňatie strane sporu možnosti uskutočňovať jej procesné práva, čím bola daná dôvodnosť žalobcom uplatneného odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. d) CSP. Uložil súdu prvej inštancie zistiť aktuálne stanoviská sporových strán ku spôsobu rozhodnutia o lehote na plnenie už právoplatne určenej povinnosti žalovaného a po zistení majetkových a sociálnych pomerov strán opätovne sa zaoberať lehotou na plnenie.

4. Súd prvej inštancie ďalším rozsudkom 11Csp/168/2017-307 z 3.5.2019 (t. j. teraz preskúmaným rozhodnutím) určil splatnosť žalovanej sumy s príslušenstvom, priznanej žalobcovi rozsudkom 11Csp/168/2017-207 zo dňa 29.3.2018, a priznajúc žalobcovi aj nárok na náhradu trov konania vo výške 100 %, umožnil žalovanému celý nárok uhradiť v mesačných splátkach po 150 € mesačne, splatných od mesiaca nasledujúceho po mesiaci v ktorom rozsudok nadobudne právoplatnosť a to vždy do konca toho-ktorého mesiaca až do úplného zaplatenia, pod hrozbou straty výhody splátok nezaplatením ktorejkoľvek splátky.

5. Poukázal na doplnené dokazovanie, na doterajší priebeh konania a podrobne sa zaoberal sociálnou a majetkovou situáciou žalovaného, ktorý okrem úhrad spojených s bývaním spláca aj ďalšie pôžičky u spoločnosti Quatro, Home credit a Intrum Slovakia. Umožnil žalovanému jeho záväzok voči žalobcovi uhradiť v mesačných splátkach po 150 € mesačne (v odôvodnení dokonca po 15 € mesačne) majúc za to, že protistrana skutkové tvrdenia žalovaného ani nepoprela. Úspešnému žalobcovi podľa § 251 a § 255 CSP priznal nárok na náhradu trov konania vo výške 100 %.

5. Rozsudok v časti splatnosti žalovanej sumy s príslušenstvom napadol včas podaným odvolaním žalobca, navrhol ho zmeniť a zaviazat' žalovaného na zaplatenie dlhu v lehote 3 dní uplatniac odvolací dôvod v zmysle § 365 ods. 1 písm. h) a f) CSP. Uviedol, že pri určení mesačnej splátky vo výške 150 € by žalovaný splácal iba istinu viac než 7 rokov, a to dokonca za výhodnejších podmienok ako boli dohodnuté v úverovej zmluve a takéto rozhodnutie by bolo motiváciou pre klientov banky, aby porušovali svoje zmluvné povinnosti, pretože ich porušením v konečnom dôsledku by získali možnosť splácať dlh v ešte výhodnejších splátkach. Pritom výkon práva motivujúci k neplneniu si zmluvných povinností nie je v súlade so spravodlivou ochranou porušených práv zakotvenou Civilným sporovým poriadkom. Podľa ustálenej rozhodovacej praxe by lehota na zaplatenie celého dlhu nemala presiahnuť tri roky a ako veriteľ má nepochybne právo, aby mu pohľadávka bola zaplatená v primeranej lehote pri rešpektovaní zásady spravodlivosti uvedenej v článku 2 odseku 1 CSP. Poukázal tiež na hľadiská, ktoré sú rozhodujúce pre úvahu súdu pri priznávaní výhody splátok a má za to, že ide o výnimočné oprávnenie, ktoré nesmie neprimerane zasahovať do právoplatne priznaných práv veriteľa a ten musí mať zachované právo na uspokojenie priznaných nárokov v narušených súkromnoprávných vzťahoch. Na podporu svojej argumentácie poukázal na vybrané rozhodnutia Krajských súdov v Trnave, Bratislave, Prešove, Nitre a Žiline, z ktorých aj citoval.

6. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu považoval rozsudok v napadnutej časti za správne právne posúdený. Uviedol, že nie je v jeho schopnostiach a možnostiach dlžnú sumu uhradiť jednorazovo v kratšej lehote a práve preto žiadal o mesačné splátky po 150 €.

7. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd spor prejednal na základe podaného odvolania podľa ust. § 385 ods. 1 CSP bez nariadenia pojednávania, po konštatovaní, že odvolanie bolo podané včas a oprávnenou osobou a preskúmal napadnutý rozsudok ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 a § 380 CSP a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné.

8. Rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach dňa 22.8.2019, pričom verejné vyhlásenie bolo v zmysle ust. § 219 ods. 1, 3 CSP riadne oznámené.

9. Podľa ust. § 232 ods. 2 až ods. 4 CSP., ak súd uložil v rozsudku povinnosť plniť, rozsudok je vykonateľný márnym uplynutím lehoty na plnenie, ak nie je ustanovené inak.(3) Lehota na plnenie je tri dni a plynie od právoplatnosti rozsudku. Súd môže v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu.(4) Ak súd uložil povinnosť plniť opakujúce sa a v budúcnosti splatné dávky a splátky, vykonateľnosť týchto dávok a splátok sa spravuje poradiť ich splatnosti, ak súd nerozhodne inak; súd môže rozhodnúť, že omeškanie s plnením jednej dávky alebo splátky má za následok splatnosť celého plnenia.

10. Procesná úprava ako hlavné (prioritné) pravidlo určuje, že v prípade povinnosti uloženej súdom je túto povinnosť subjekt splniť do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Výnimka z tejto zásady je založená na vlastnej úvahe súdu, že pokiaľ sa jedná o peňažné plnenie nemusí byť zaplatené do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia, ale v dlhšej lehote. Za takúto dlhšiu lehotu je pritom nad akúkoľvek pochybnosť potrebné považovať, i napriek výslovnému zneniu ust. § 232 ods. 3 posledná veta CSP., tiež plnenie vo forme splátok. Ani určenie povinnosti plniť v splátkach totiž fakticky nepredstavuje nič iné ako len spôsob vyjadrenia dlhšej lehoty na plnenie, ktorý i keď zákon priamo neupravuje, výslovne s ním počíta ust. § 232 ods. 4 CSP. a zodpovedá tiež účelu a zmyslu oprávnenia súdu určiť dlhšiu lehotu na plnenie, ktorým je zmiernenie ťaživého dopadu okamžitého a jednorazového plnenia na osobu zaviazanú povinnosťou plniť. Len výnimočne v odôvodnených prípadoch môže súd určiť dlhšiu ako zákonom určenú lehotu na plnenie. Každá takáto výnimka sa považuje za osobitnú (exkluzívnu) výhodu povinného (dlžníka), ktorá však nesmie neprimerane zasahovať do právoplatne priznaných práv oprávneného (veriteľa). Ten totiž má vždy zaručené právo na uspokojenie priznaných nárokov v narušených súkromnoprávných vzťahoch. Z tohto hľadiska ide o zabezpečenie a realizáciu práva na súdnu ochranu oprávneného a zákonných záruk na definitívnu nápravu narušeného právneho vzťahu. Uvedená exkluzivita povinného musí byť podložená zistením všetkých potrebných skutočností, ktoré by presvedčivo zdôvodnili záver súdu, že vzhľadom na povahu prejednávanej veci je vhodné určiť, že peňažné plnenie možno uskutočniť v splátkach (por. R 87/1966). Hľadiskami pre úvahu súdu, či sa má žalovanému, ktorému platobnú povinnosť určil, priznať výhoda splátok, bude najmä výška priznaného plnenia, platobná schopnosť žalovaného, žalovaným prejavovaná snaha o plnenie záväzku počas konania, možnosť žalobcu domáhať sa plnenia jednotlivých splátok v prípade ich nedodržania a skutočnosť, či by prípadné zdržanie sa v plnení súdom ustanovenej povinnosti nedodržaním jednotlivých splátok nebolo v riešenom prípade vzhľadom na osobné pomery žalobcu príliš ťaživé (por. R V/1968). Pritom je potrebné zohľadniť, že výška splátok musí odrážať nie len osobné pomery žalovaného ale tiež zodpovedať výške priznaného plnenia tak, aby k uspokojeniu žalobcu došlo v primeranej dobe. V opačnom prípade by došlo k narušeniu vyváženosti záujmov oboch účastníkov v smere faktického popretia právoplatne priznaných práv či k možnému vzniku inej ujmy na oprávnených záujmoch žalobcu (por. rozsudok NS SR sp. zn. 7 Cdo 116/2012 zo dňa 18.3.2013).

11. Súd prvej inštancie preskúmaným rozhodnutím umožnil žalovanému dlžnú sumu 13.172,77 € s príslušenstvom uhradiť v splátkach po 150 € mesačne. Podľa názoru odvolacieho súdu pre takéto postupy nie sú splnené podmienky. Žiada sa upozorniť, že v zmluve o spotrebiteľskom úvere sa strany dohodli na výške anuitnej splátky 212,16 € mesačne a žalovaný by sa takto po porušení zmluvných povinností a zosplatnení dlhu dostal do ešte výhodnejšieho postavenia, pokiaľ by išlo o výšku splátok, ako keby riadne plnil podmienky pôvodnej zmluvy. Rozloženie plnenia na splátky po 150 € mesačne by neúmerne predĺžilo dobu splácania dlhu na lehotu viac ako 7 rokov, čo pri úročení istiny by negatívne zaťažilo aj samotného dlžníka. Tento spotrebiteľský úver čerpal za účelom refinancovania iných úverov a mal tak nepochybne skúsenosti s ich čerpaním a potrebou ich splácania a musel si tak byť vedomý rizík spojených s ich neuhradzovaním. Aj keď je nevyhnutné zohľadňovať nepriaznivú situáciu žalovaného, vyplácajúceho aj iné pôžičky, nemožno neprihliadať na oprávnené záujmy žalobcu - veriteľa a nebrať zreteľ na potrebu poskytnúť mu záruky na definitívnu nápravu narušeného právneho vzťahu. Dlžník musí mať vôľu reálne aj dlh riešiť a zadlžovať sa len úmerne svojim predpokladaným finančným možnostiam a majetkovým pomerom. Nebolo tvrdené a ani preukazované, aby sa dlžník do nepriaznivej situácie dostal neočakávane, v dôsledku nepredvídanej a ním neovplyvniteľnej situácie, napr. úrazu či choroby a tak ťarchu jeho rozpoloženia nemožno jednostranne prenášať na žalobcu, ako subjekt okrem iného poskytujúci peňažné prostriedky za vopred dohodnutých a odsúhlasených podmienok. Nejde tak o prípad, kedy by bolo možné určiť lehotu na plnenie v mnohoročnej lehote a odvolací súd preto napadnuté rozhodnutie zmenil.

18. O trovách prvoinstančného aj odvolacieho konania bolo rozhodnuté v súlade s § 396 ods. 1, 2 a § 255 ods. 1 CSP, keď úspešný žalobca má nárok na náhradu trov konania.

19. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).